

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
URGANCH DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI**

22

**"PEDAGOGIK AKSIOLOGIYA" FANINING
O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi: 100000-Ta'lism

Ta'lism sohasi: 110000- Ta'lism

Magistratura mutaxassisligi: 70110101-Pedagogika nazariyasi va tarixi

URGANCH – 2024

Mazkur fanining o'quv dasturi Urganch davlat pedagogika instituti
tomonidan ishlab chiqilgan va institut Kengashining 202__ yil "___" __ dagi
№ ___ bayonnomaga asosan tasdiqlangan o'quv dasturi asosida ishlab chiqilgan

O'quv-uslubiy bo'lim boshlig'i:

R.Masharipov

Mazkur o'quv dastur "Pedagogika" fakulteti Kengashining 2024-yil "___" __
dagi yig'ilishida muhokama qilinib, tasdiqlash uchun tavsiya etilgan. (1_-sonli
bayonnomma).

Fakultet dekani:

E.Nabihev

Mazkur o'quv dastur "Pedagogika" kafedrasining 2024-yil "___" __
yig'ilishida muhokama qilinib, tasdiqlash uchun tavsiya etilgan (1_-sonli
bayonnomma).

"Pedagogika"
kafedrasi mudiri:

D.Nafasov

FAN TO‘G‘RISIDA MA’LUMOT

Fan/modul kodi PA 202 (Magistratura)	O‘quv yili 2024-2025	Semestr 3	ECTS - Kreditlar 3-semestr – 5,	
Fan/modul turi Tanlov	Ta’lim tili O‘zbek/ rus		Haftadagi dars soatlari 3-semestr – 4,	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Pedagogik aksiologiya	3-semestr – 30, Ma’ruza- 10 Amaliy - 20	3-semestr – 30,	60

FAN O‘QITUVCHILARI HAQIDA MA’LUMOT:

Kafedra:	Pedagogika
Dastur muallifi:	Nafasov Doniyor Shernafasovich
Telefon raqami	+998942300399
E-mail:	nafasovdoniyor@gmail.com
Tashkilot:	Urganch davlat pedagogika instituti.Pedagogika fak.401- xona
1.	<p>I. Fanning mazmuni Magistratura yo‘nalishida taxsil oluvchi magistrantlarda yaxlit pedagogik jarayonga nisbatan qadryatli munosabatni shakllantirish. Fanning vazifasi - pedagogik fanlar va amaliyoti sohalaridan biri sifatida pedagogik aksiologiya haqida tasavvurlarni hosil qilish; Pedagogik aksiologiyaning shakllanishi va rivojlanish shart-sharoitlari, vazifalari, mazmunini oshib berish; Pedagogik qadriyatlar tasnifi va ulardan pedagogik faoliyatni amalga oshirish, foydalana olish ko‘nikmasini shakllantirishdan iborat.</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari) II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: Mavzu: Pedagogik aksiologiya-pedagogikaning mustaqil sohasi sifatida. Pedagogik aksiologiyaning asosiy tushunchalari. Pedagogi aksiologiya tushunchasi. Pedagogik aksiologiyaning predmeti, maqsadi va vazifalari. Pedagogik aksiologiyaning mazmuni. Aksiologik ong va dunyoqarash. Aksiologik yondashuv. Aksiologik munosabat. Aksiologik baholash. Qadryatli ustyanovka va yonalganlik. Qadriyat g‘oyasi va uning umumly aksiologiyadagi rivoji. Aksiologiya va qadriyat tushunchasi. Aksilogik konsepsiylar va ularning turlari.</p>

Mavzu: Asosiy aksilogik muammolar va ularning pedagogik fiklari taraqqiyotidagi rivoji.

Qadimgi Sharq falsafasida dunyoga qadriyatli munosabatning aks etishi.Qadimgi G'arb faylasuflarining qadriyatga doir sharhlari va ularning mazmuni. O'rta asrlarda qadriyatli ongning taraqqiy etishi XVII-XVIII asr ma'rifatparvarlarning pedagogik aksilogiyaga doir qarashlari. XX asr falsayiy ta'limotida qadriyatli munosabatga doir yondashuvlar.

Mavzu: Qadriyat g'oyasi, uning milliy falsafa va pedagogikadagi rivoji.

Ilk yozma manbalarda qadriyatli munosabatning namayon bo'lishi, "Avesto"- qadriyatlar manbai. Arab musulmon olami. Uygonish davri mutaffakkirlarining aksilogik qarashlari.O'rta asrlar pedagogikasidagi qadriyatli yondashuvlar. Ma'rifatparvarchilik-muhim pelagogik qadriyat sifatida.Xalq pedagogikasi-bebaho qadriyat. Zamonaviy aksilogik yondashuvlar.

Mavzu: Pedagogik askiologiyani tadqiq etishga metodologik yondashuvlar.

Ta'lim falsafasi va uning mohiyati. Pedagogik qadriyatlarni tasnif etishga turlicha yondashuvlar. Tarbiyaviy qadriyatlalar. **Jahon va O'zbekiston ta'lim sohasini aksilogizatsiyalash.** Ta'lim qadriyatli paradigma. Ta'lim qadriyatli yondashuvning dolzarbligini aniqlovchi omillar. Jahon ta'lim sohasini aksilogizatsiyalashning o'ziga xos jihatlari. O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimini modernizatsiyalashning qadriyatli yonalishlari.

Mavzu: Talabalarda qadriyatlar tizimini shakllantirish.

"Qadriyatlar tizimi" tushunchasi va uning o'ziga xosliklari. Talabalarda qadriyatlar tizimi shakllantirishning samarali yo'llari. Qadriyatli oriyentatsiyani aniqlash metodikasi. Xayotiy maqsadlarni aniqlash metodikasi.O'z-o'zini aktuallashtirish metodikasi. Ijtimoiy-psixologik moslashuv diagnostikasi metodikasi.Motivatsion induksiya metodi. Talabalarning qadriyatli yo'nalganligi diagnostikasi.Ta'lim jarayonida refleksiv kuzatuv

Ma'ruza mashg'ulotlari modul tizimida va multimedya qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyalarda o'tkaziladi.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. **Mavzu: Pedagogik aksilogiya bilimlarning mustaqil sohasi sifatida**
2. **Mavzu: Pedagogik aksilogiyaning kategorial apparati.**
3. **Mavzu: Qadriyat g'oyasi va uning umumiy askiologiyadagi rivoji.**
4. **Mavzu: Asosiy aksilogik muammolarning tarixiy tadriji.**
5. **Mavzu: Milliy pedagogik aksiolgik fikrlaring rivojlanishi**
6. **Mavzu: Aksilogiya va qadriyat tushunchasi.**
7. **Mavzu: Aksilogik konsepsiylar va ularining turlari.**
8. **Mavzu: Aksilogik va innovasion salohiyat.**
9. **Mavzu: Pedagogik askiologiyani tadqiq etishga metodologik yondashuvlar.**

10.Mavzu: Jahonda va O'zbekistonda ta'lif sohasini aksilogizatsiyalash.

Amaliy mashg'ulotlar tashkillashtirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish va amaliy masalalarni kompyuter bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bitta professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur.

IV. Mustaqil ta'lif va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lif uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Aksiologiya-qadriyatlar asoslari.
2. Ta'lif falsafasi.
3. Pedagogikaning aksiologik asosolari.
4. Ijtimoiy-siyosiy qadriyatlar.
5. Axloqiy qadriyatlar.
6. Kasbiy-pedagogik faoliyatga doir qadriyatlar.
7. Maqsadli qadriyatlar.
8. Maqsadli qadriyatlar.
9. Vositali qadriyatlar.
- 10.Ijtimoiy-pedagogik qadriyatlar.
- 11.Shaxsiy-pedagogik qadriyatlar.
- 12.Bilishga doir qadriyatlar.
- 13.Bilishga doir qadriyatlar.
- 14.Ta'lifiy qadriyatlar.
- 15.Ta'lifiy qadriyatlar.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

2. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- Aksiologik yondashuv asosida pedagogik xodisalarni qiyosiy o'rghanish va taxlil etish;
- Pedagogik jarayonda aksiolik tamoyillaridan foydalanish;
- Pedagogik jarayon va uning barcha tarkibiy qismlariga aksiologik munosabatlarda bo'lish;
- Ta'lif oluvchi shaxsiga aksiologik munosabatni namayon etish;
- Yangi ta'lifiy qardriyatlarni o'zlashtirish va ta'lif amaliyotiga tatbiq etish;

3. Ta'lif texnologiyalari va metodlari:

- interfaol ma'ruza, seminar va amaliy mashgulotlarni tashkil etish texnologiyasi;
- modulli ta'lif texnologiyasi;

	<ul style="list-style-type: none"> • muammoli ta'lif texnologiyasi; • kooperativ ta'lif texnologiyasi; • refleksiv ta'lif texnologiyasi; • art-texnologiyalar; • veb-kvest; • chizma-tasviriy modellar (mantiqiy graf, freym modeli, tayanch konspekt, semantik tarmoq, intellekt karta).
4.	<p>Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruza va amaliy mashgulotlarda muntazam qatnashish; • munozaralar va o'quv konferensiyasida ishtirok etish; • tayanch konspektlar tuzish; • joriy va oraliq nazorat topshiriqlarini bajarish; • mustaqil ish topshiriqlarini bajarish; • yakuniy nazorat topshirish.
5	<p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaloyot. –T: SANO-STANDART, 2017 2. Xodjayev B.X. Pedagogik aksiologiya. –T: “Fan va texnologiya” nashriyoti, 2011. 3. Mardonov Sh.,Xodjayev B. Pedagogik aksiologiya -T: “Fan va texnologiya” nashriyoti, 2013. 4. Xodjayev B.X, Mardonov Sh., Taynova Sh., Pedagogik aksiologiya (xrestomotiya).- -T: “Fan va texnologiya” nashriyoti, 2015. 5. Stastenin V.A., Isaev I.F., Pedagogika – M.: Akademiya, 2005
6	<ol style="list-style-type: none"> 6. Mustaqillik ilmiy-ommobop izohli lug'ati –T.: sharq,2000 7. Xrestomatiya po pedagogicheskoy aksiologiyi \ Sost. V.A.Slastenin, G.I.Chijakova.- M.: NPO “MODEK”, 2005. 8. Gershunskiy B.S. Философия образования XXI века (В поисках практико-ориентированных образовательных концепций) -: М.: совершенство, 1998. 9. Karimov I., Rustamov M., Falsafa fani nazariyasi va tarixi.- T TDPU,2007/ 10.Karimov N. Komil inson – milliy kelajaki.-T.: O'zbekistob, 2001/ 11.Mardon Sh. K. Yangi ta'limiyl qadriyatlar asosida pedago qardlarni tayyorlash va malakasini oshirish. T/: Fan,2006 12.Nishonov S. Komil inson tarbiyasi. – T.: “Istiqlol” nashriyoti, 2003-224 b. 13.Qodir B. Komil inson tarbiyasi. – T.: “Mexnat” nashriyoti, 2001/ 14.Xoshimov K., Nishonov S., Pedagogika tarixi. – T.: Alisher Navoiy nomidagi

- Milliy kutubxona nashriyoti, 2005.
15. Nazarov K., Aksiologiya. Qadriyatlar falsafasi. – T.: Ma'naviyat, 1998.
  16. Nishonova S. ezgulik yo'li. – T.: Ma'naviyat, 2001.
  17. Taylanova Sh.Z. Bo'lajak o'qituvchilarda qadriyatlar tizimini rivojlantirish. Monografiya. – Toshkent, "Fan va texnologiya, 2018
  18. O'zbek pedaogikasi antologiyasi- T.: O'qituvchi, 2010
  19. Lynch, Lisa M.A Needs Analysis of Training Data: What do we want, what do we have, can we have, can ever get it ? NBER Conference on Researchh in Income and wealth: labor Statistic Measurement Issues. Ed.J. Healtiwanger, M. maser and R. topel. –Chicago: University of Chigacho Press, 1998. P.407/
  20. Kim J. The Koreans: Their Mind and Behavoir. –Seoul: Kyobo Book Centre Co, 1991.236 p/
  21. Wilson B. The shuttle between emotion and cognition: Risk, resiliency, and physiological bases. In E.M.Hetherington & E.A.Blechman (Eds.), stress, coping, and resilienby in children and families \ B.J. Wilson, J.M.Gottman.- Hillsdale, NJ: Erlbaum, 1996-pp.189-228/
  22. Rokeach M. The role of values in public opinion reseach\ The Public Opinion Quarterly. Vol.32 No.4 – P. 547-559

7 Axborot manbalari

1. www. tdpu. uz
2. www. pedagog. uz
3. www. Ziyonet. uz
4. www. edu. uz
5. tdpu-INTRANET. Ped

8. Fan/modul uchun mas'ul:

1. D.Sh.Nafasov – UrDPI "Pedagogika" kafedrasi mudiri, p.f.f.d. (PhD)
2. S.Xodjaniyazov - UrDU "Pedagogika va psixologiya" kafedrasi professori, p.f.d (DSc)

9. Taqrizchilar:

1. Utebayev Tajibay Tileumuratovich - Nukus davlat pedagogika instituti, Umumiy pedagogika va psixologiya kafedrasi mudiri. pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
2. Salayeva Muhabbat Saburovna - Urganch davlat universiteti " Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrasi professor, pedagogika fanlari doktori (DSc)